

Justis- og Beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.

0030 OSLO

13.oktober 2017

Hørings svar –Ny personopplysningslov – nye regler om kameraovervåkning.

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev datert 06.07.2017 om forslag til ny personopplysningslov og nye regler om kameraovervåkning.

Om oss

Næringslivets Sikkerhetsråd (NSR) er en medlemsorganisasjon, opprettet av næringslivets sentrale organisasjoner med formål å bekjempe kriminalitet i og mot næringslivet. Dette gjøres gjennom et formalisert og aktivt nettverk mot politi og offentlige sikkerhetsmyndigheter, og mot næringslivet. NSRs stiftere er Næringslivets Hovedorganisasjon, Finans Norge, Hovedorganisasjonen Virke, Arbeidsgiverforeningen Spekter, og Norges Rederiforbund/Den Norske Krigsforsikring for Skib.

NSR støtter forslaget om utvidet lagringstid

NSR mener det er riktig at det foretas en revidering av reglene om kameraovervåkning. Det er svært viktig at lovverket er i takt med den tid loven skal virke i.

Den teknologiske utviklingen og kriminalitetsbildet er vesentlig endret siden dagens lovgivning ble vedtatt. Den type kriminalitet som rammer næringslivet i store volumer nå, og dermed samfunnet, har en deteksjonstid på langt mer enn 7 dager. Dette gjelder id-tyveri, skimming av betalingskort, tyveri, bedrageri, dokumentfalsk, etc. Med kort lagringstid tilpasser de kriminelle seg og venter med å foreta den avdekkende handlingen til etter at opptaket er slettet. Sakene oppklares ikke, og fornærmede, som både er privatpersoner og virksomheter, sitter igjen med tapet, uten god og effektiv rettsbeskyttelse. Ifølge STRASAK for 2016 ble det anmeldt 113 610 vinningsaker, med en oppklaringsprosent på 25,1. Det betyr at 3 av 4 gjerningspersoner som begår vinningskriminalitet, som representerer 34% av all registrert kriminalitet i Norge, går fri.

Flere straffesaker kunne vært oppklart og iretteført dersom det forelå bildebevis. På bakgrunn av dette, støtter NSR forslaget om utvidet lagringstid i § 5 annet ledd i utkast til bestemmelser om kameraovervåkning på arbeidsplass. Ved å tilpasse reglene til den teknologiske utviklingen og kriminalitetsbildet, vil behovet for dispensasjoner reduseres. Dette vil bidra til økt grad av likebehandling og redusere den administrative byrden for myndighetene.

Når det gjelder forslaget til ordlyd i § 5 annet ledd, har vi noen kommentarer og forslag til endringer og presiseringer, som gjengis i det videre.

Forslag til presiseringer i § 5 annet ledd

1.

Det fremgår av høringsnotatets s. 120 at bakgrunnen for departementets forslag om utvidet slettefrist er lang deteksjonstid for misbruk av «identifikasjon og kredittkort». Misbruk av både *betalingskort* og *identitetskort* er et stort problem for mange av våre medlemmer. Gjennomgående tar det klart lengre tid enn 7 dager før denne typen kriminalitet avdekkes, og departementets forslag er et nødvendig tiltak. Vi deler derfor departementets beskrivelse i høringsnotatet.

Imidlertid fremgår det ikke eksplisitt av forslaget i § 5 annet ledd at det er nødvendig med utvidet slettefrist for å sikre opptak av misbruk av *identitetskort* i et utsalgssted, til tross for at dette tydelig er fremhevet som ett av formålene bak forslaget. Vi foreslår derfor at departementet tar inn et ord som dekker «identitetskort» i forslaget til lovtekst § 5 annet ledd.

Videre er det nødvendig å bruke robuste og *teknologinøytrale* begreper som dekker «betalingskort» og «identitetskort» i ordlyden. Formålet som begrunner departementets forslag om utvidet slettefrist er lang deteksjonstid for misbruk. Den lange deteksjonstiden gjør seg gjeldende for alle betalingsinstrumenter, herunder fremtidige betalingsinstrumenter og fremtidig bruk av disse.

Vi viser i denne sammenheng til at det per i dag er mulig å betale med både debetkort og kredittkort gjennom nye løsninger som Vipps. Det er grunn til å tro at denne typen betalingsformer vil øke i bruk i nær fremtid.

Finansavtaleloven bruker begrepet «betalingsinstrument». Begrepet er definert i finansavtaleloven § 12, bokstav c. Begrepet er adekvat og er egnet til å definere betalingsformer som bør ha utvidet slettefrist som følge av lang deteksjonstid for misbruk. Vi foreslår at begrepet «betalingsinstrument» tas inn i lovteksten.

Lovforslaget om utvidet slettefrist er også begrunnet i lang deteksjonstid for misbruk av «identitetskort». Et «identitetskort» kan være både analogt og digital. Vi viser i denne sammenheng til at regjeringen har besluttet at politiet skal utstede elektronisk ID (eID) når det nasjonale ID-kortet kommer i 2017, jfr. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/elektronisk-id-pa-nasjonalt-id-kort/id2499094/>. Lang deteksjonstid for misbruk av identitetsbevis vil være et problem både for analoge identitetsbevis, og for digitale identitetsbevis.

NSR foreslår at lovteksten inneholder begrepet «identitetsbevis». Vi ber departementet i lovforarbeidet presisere at begrepet er teknologinøytralt, og at det omfatter analoge og digitale identitetsbevis.

NSR ber etter dette departementet om å innta følgende ordlyd i forslaget til § 5 annet ledd, første del av første setning:

«Opptak gjort på utsalgssteder som benytter betalingsinstrument eller identitetsbevis, eller ...»

2.

Tradisjonelle banklokaler, der en bank disponerer et lokale hvor bankens kunder betjenes, og der kontanter kan settes inn og ut, der regninger kan betales og der andre banktjenester leveres, finnes nesten ikke lenger. En tilsvarende utvikling har gjort seg gjeldende for posttjenester; tradisjonelle postkontorer er kraftig redusert. I dag leveres post- og banktjenester i stor grad i butikker, på

bensinstasjoner og i kiosker gjennom tjenesten «Post i Butikk». I tillegg utleveres postpakker distribuert av Postens konkurrenter også i stor grad i butikk. I butikkene leveres dessuten såkalte «PUM-forsendelser» ut.

Virkeligheten er slik at de post- og banktjenester som har begrunnet regelen om tre måneders lagringstid i post- eller banklokaler, i dag i stor grad leveres i butikker, og i liten grad leveres i lokaler som disponeres eksklusivt av en bank eller av Posten eller av Postens konkurrenter. Begrunnelsen for regelen har vært behovet for økt sikkerhet for post- og bank tjenester, herunder å motvirke og oppklare kriminalitet knyttet til disse. Denne begrunnelsen er like gyldig i dag som tidligere. For at en regel skal ivareta disse legitime hensynene, må den gjelde for de steder der post- og banktjenester i dag faktisk leveres.

Vi ber derfor departementet justere regelen for post- og banktjenester, slik at den fanger opp dagens praksis, og foreslår følgende endring § 5 annet ledd, andre del av første setning:

«Opptak gjort på utsalgssteder som benytter betalingsinstrument eller identitetsbevis, eller i lokaler der post- eller banktjenester leveres, skal slettes senest tre måneder etter at opptakene er gjort».»

3.

Det vises til høringsnotatets s. 120. NSR legger til grunn at når utsalgssteder nå likestilles med post- og banklokaler hva gjelder utvidet slettefrist så skal regelen for utsalgssteder forstås slik regelen har vært forstått for post- og banklokaler. Dette medfører at de kameraer i lokalene som er egnet til å motvirke og oppklare misbruk av betalingsinstrument eller identitetsbevis kan opereres med utvidet slettefrist på lik linje med kameraer som er egnet til å motvirke og oppklare kriminalitet i post- og banklokaler.

Som nevnt, finnes det betalingsmåter som ikke krever bruk av en fysisk kortterminal. Det kan forventes at bruken av løsninger som Vipps og Mobile Pay vil øke, samtidig som nye betalingsmåter der beløpet trekkes fra et betalingsinstrument vil utvikles og tas i bruk i utsalgssteder. Amazon har til illustrasjon utviklet en løsning kalt Amazon Go, som er en butikk uten kassepunkt, og der betaling skjer gjennom app og ved trekk på et betalingsinstrument. For å oppnå formålet med den foreslåtte regel, herunder for å kunne identifisere kriminelle, må de kameraer som faktisk fanger opp personer som misbruker et betalingsinstrument, ha utvidet slettefrist.

Store kontantmengder eller postpakker, herunder verdipostpakker, er ikke eksplisitt omtalt i høringsnotatet. Både Personvernemnda og Datatilsynet, har gjennom tidligere vedtak tillatt 90 dagers lagringstid for postpakke-rom og safe inkludert person som åpner safe, begrunnet i store kontantmengder i butikk som følge av Bank i Butikk og Post i Butikk. Disse tillatelsene er gitt etter dagens regelverk etter at kriminalitetsbildet og kontantmengde har vært grundig dokumentert. Gode grunner taler derfor for at den utvidede slettefristen videreføres på permanent basis på en slik måte at dette omfattes av forslaget i dette høringsbrevets pkt.2.

Det er ønskelig å presisere at når det gjelder postpakker så finnes det i dag flere ulike konkurrerende aktører. Det er ikke klart etter departementets forslag at Posten/Brings konkurrenter vil ha utvidet slettefrist for sine kameraer, når disse leverer postpakketjenester i andres lokaler, eksempelvis i en dagligvarebutikk. Konkurrans hensyn tilsier at reglene må være like for postaktører som leverer tjenester i lokaler eksklusivt disponert av dem selv, og for postaktører som leverer tjenester i andre næringsdrivendes lokaler, eller som bruker kontraktsmedhjelpere til å levere tjenestene.

Posten/Bring har i dag utvidet slettefrist for alle sine kameraer i sine lokaler med grunnlag i regelen for post- og banklokaler.

NSR er opptatt av likebehandling, slik at alle aktører som leverer bank- og posttjenester er omfattet av utvidet slettefrist, som foreslått formulert i pkt 2.

På bakgrunn av dette forslår vi følgende endringer i forslag til § 5, 2. ledd:

"Opptak gjort på utsalgsteder som benytter betalingskort ~~instrument~~ eller identitetsbevis, eller i lokaler der post- eller banktjenester leveres lokaler, skal slettes senest tre måneder etter opptakene er gjort".

Ta kontakt dersom det er spørsmål til våre innspill. Vi stiller gjerne til et møte dersom det er ønskelig at dette presenteres nærmere.

Med hilsen

Jack Fischer Eriksen
Direktør
Næringslivets Sikkerhetsråd